

end de mere velhavende, fordi disse kunne købe Varer i større Partier, medens Arbejderne derimod maa købe dem i smaa Partier, og ved Delingen af Priserne blive de altid forhøjede i Forbrugernes Disfavor, saaledes at Forbrugerne komme til at betale mere, end de ellers vilde komme til, hvis de havde Raad til at købe i større Partier. Naar f. Eks. et Pund Sukker koster 18 Ore, vilde $\frac{1}{2}$ Pund koste 9 Ore, men $\frac{1}{4}$ Pund 5 Ore, altsaa maa de, der købe i fjerdingspundevis, betale 20 Ore pr. Pund, medens andre slippe billigere. Paalægges der en Told, og den ikke svarer ganske nøje til de runde Priser paa Varerne, saa falder det ikke den handlende ind at afrunde Prisen ned ad, saaledes at han selv kommer til at lide Tab; nej, han vil altid afrunde opad i Køberens Disfavor. Paa den Maade er det faktisk, at smaa Toldnedsettelse have Tilhøjelighed til enten helt eller til dels at forsvinde i Mellemlandernes Sommer, navnlig over for de ubemidlede, medens nye Forhøjelser af Tolden altid virke som absolut Jordhyrelse over for de ubemidlede.

Jeg skal nu henvende nogle ganske enkelte Bemærkninger til det ærede 8de Medlem for 2den Kreds (Lunn). Det ærede Medlem brugte et temmelig stærkt Udtryk over for mig i Anledning af mine Udtalelser angaaende Cementfabrikker og Teglværker, og hvilken Virkning Tolden vilde komme til at udøve over for disse. Han sagde, at det netop der er fagdannede Folk, vi have med at gøre. Hvis det ærede Medlem havde lagt nøje Mærke til mine Udtalelser, vilde han have set, at jeg tog et vist Forbehold, idet jeg udtrykte mig saaledes, at navnlig Cementfabrikkerne hovedsageligt beskæftige Arbejdere, som ikke ere, hvad man kalder faaglig uddannede, men deraf følger, at der godt kan være Arbejdere paa disse Steder, som have en vis Uddannelse. I det hele er Uddannelse noget, som det er vanskeligt at disputere om, fordi lethvert Arbejde kræver en vis Uddannelse, en vis Øvelse. De almindelige Arbejdsmænd, som udføre forfællige Arbejder, ere ikke i Stand til at gaa fra den ene Branche til den anden, fordi de maa holde sig nærmest til det, som de en Gang ere vant til. Ser jeg imidlertid hen til det ærede Medlems øvrige Udtalelser, saa ser jeg, at han har givet mig fuldstændig Ret. Det er mærkeligt, at naaar han skal sammenligne disse Folks Løn med andre Arbejders, saa sammenligner han dem med de uheldigt stillede, nemlig Landarbejderne, idet han bemærker, at Lønnen paa Cementfabrikker og Teglværker er 100 à 200 pCt. højere end for

Landarbejdernes Vedkommende. Nu er Sagen den, at en Landarbejders Løn er sjældent over 1 Krone om Dagen, men mange Gange mindre. De Lønningssatter, det ærede Medlem angav, vilde altsaa svare til, at de Folk faa en Løn af 2 Kr., op imod 3 Kr. Det er netop, hvad Arbejdsmændene i Almindelighed have i Købstæderne, Arbejdsmænd, som beskæftiges ved Industri; det var dog med dem, det ærede Medlem burde sammenligne Arbejderne paa Cementfabrikkerne og ikke med Landarbejderne, som ere beskæftigede udenfor Industrien, og som ere i overordentlig Grad slet lønede. Men jeg fremdrog disse Bemærkninger for at komme til en vis Konklusion, nemlig at den Beskyttelsestold, som der her er Tale om, vilde sikkert ikke overfor disse Arbejdere bevirke nogen Forhøjelse af deres Løn, og det gav det ærede Medlem i sine Udtalelser mig fuldstændig Ret i, idet han bemærkede at et af de Motiver, hvorfor han ønskede denne Told, er det, at der er billigere Arbejdskraft i Udlandet; han nævnedes specielt Sverige. Nu forekommer det mig, at naar et af de væsentligste Motiver for det ærede Medlem til at ønske denne Told paa de Varer, han protegerer, er, at Arbejdsraften er billigere i Udlandet, saa vil han ikke have en Spore til at forhøje Arbejdslønnen med et Beløb, der nogenlunde svarer til Tolden. Jeg tror, at Resultatet vil blive, at Fabrikanternes Fortjeneste vil blive større, men at Arbejdernes Fortjeneste vil komme til at staa ganske paa samme Standpunkt. Jeg tror ikke, at man vil være i Stand til at modsige dette.

Til Slutning vil jeg kun gøre en ganske kort Bemærkning til den ærede 1ste Landstingsmand for 11te Kreds (Stühr). Han bemærkede, at min Dmtale af Prioritetsgælden var et Forsøg paa Opgivelse af Ejendomsretten. Det ærede Medlem kom med en længere Udtalelse om, hvad han forstod ved Ejendomsretten, og jeg vil da sige det ærede Medlem, at hvis han ogsaa udenfor det Billede, han der fremdrog, vil fastholde sine Udtalelser og Konsekvenserne deraf i fuldeste Udstrækning, saa tror jeg ikke, at der er ret meget, som stiller os ad, idet han helt og holdent gik ud fra, at Ejendomsretten hviler paa Udbyttet af en Mands Arbejde. Paa dette Omraade tror jeg ganske sikkert, at jeg kan blive enig med det ærede Medlem i mangt og meget, hvis han vil holde aldeles fast derpaa og tage Konsekvenserne deraf. Men den Konklusion, det ærede Medlem kom til, kan jeg ikke gaa med til, thi efter den Fremstillingsmaade skulde man tro, at de Folk, der eje Prioriteter i Landejendomme, ere Landarbejdere,